

Chrástany

Základní charakteristika obce

Počet obyvatel (vždy k 31. 12.) 2011 | 2013 | 2015 | 2017 | 2019: **637** | **652** | **658** | **668** | **667**

www.chrastanyurakovnikaa.cz

Chrástany leží v úrodné rovině asi 6 km severozápadně od města Rakovníka, na křižovatce železničních tratí Rakovník – Louny a muzejní železnice Krupá-Kolešovice. Severní okraj správního území obce tanguje silnice Praha – Karlovy Vary a ve výstavbě je zde dálnice D6.

Chrástany jsou jednou z největších chmelařských obcí na Rakovnicku. Okolí sídla je krajina intenzivně zemědělsky obhospodařovaná, z velké části jako chmelnice. Pouze východní okraj volné krajiny obce je lesnatá.

Sídelní struktura obce je tvořena dvěma sídly. Jádrovým a plošně i populačně dominantním sídlem jsou Chrástany. Severně od Chrástán leží malé sídlo Nový Dvůr, rozvinuté kolem historického hospodářského dvora.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1295.

Hodnoty na území obce

Přírodní a krajinné hodnoty

Les na východním okraji obce

Chrástanský potok

Novodvorský potok

Hořejší rybník a Dolejší rybník na návsi v Chrástanech

Novodvorský rybník

Velké množství chmelnic

Kulturně historické hodnoty

Dochovaná urbanistická struktura historického jádra sídla Chrástany okolo velkorysě protáhlé obdélníkové návsi a velmi hustá domkářská zástavba kolem hlavní ulice procházející sídlem Chrástany ze severu na jih

Dochovaná urbanistická struktura Nového Dvora (severně od sídla Chrástany) – nově zrekonstruovaný

Dochovaná urbanistická struktura ulicové domkářské zástavby Nových Dvůrů

Chrástany

Sloup se sochou sv. Isidora na návsi (NKP) – Sloup se sochou sv. Isidora, patrona zemědělců, stojí v sousedství školy. Sloup věnovala v roce 1717 obec. Podstavec sloupu nese nápis „Ke cti a chvále pánu Bohu a svatému Isidoru na čest tato vůbec (tj. obec) postaviti dala“ a jména dárců. V roce 1832 byl sloup se sochou obnoven.

Socha sv. Aloisie na východ od návsi (NKP) – Socha sv. Aloise v sousedství kaple sv. Barbory pochází z první poloviny 18. století.

Socha sv. Prokopa u hřbitova na jih od obce (NKP) – Socha pochází z roku 1721, od roku 1832 nese nápis „Nelekej se nikdy zlého – důvěřujte v Boha svého – neboť mocnou rukou brání před žihutím hromu uchrání“ a jména dobrodinců, kteří toho roku sochu renovovali. K soše původně patřil čert na řetězu, pro svou ohyznost byl však v roce 1896 u příležitosti otevření nového hřbitova v sousedství sochy odstraněn.

Socha sv. Rosárie – Sloup se sochou sv. Rozárie, ochránkyně před morem, stojí asi 1 km východně od Chrástán u křižovatky železniční tratě Kolečovice-Krupá a tematické cyklotrasy Kolečovka. Socha pochází ze stejné doby jako ostatní sochy v obci, v tomto případě z roku 1714.

Kaple sv Barbory východně od návsi, na křížení dvou hlavních ulic

Zvonička v zahradě základní školy na návsi

Kříž Rudolfa Raddy – Kříž stojí mezi dvěma starými lipami při silnici do Olešné a věnovali ho v roce 1819 rodiče Rudolfa Raddy za uzdravení svého syna (tak praví latinský nápis na kříži). Traduje se, že Rudolf Radda se v těchto místech těžce zranil při pádu z koně a dlouho se potácel mezi životem a smrtí.

Kamenný křížek v Novém Dvoře – Kamenný kříž s korpusem Krista stojí před domem čp. 13. O historii kříže se bohužel nic neví. V roce 2009 nechala obec křížek obnovit.

Muzejní železnice Kolečovka (Lužná u Rakovníka – Krupá – Kolečovice). Trať je v provozu pouze v letních měsících jako turistická atrakce.

Vodárenská věž – Pozoruhodnou stavebně-technickou památkou je historická vodárenská věž, umístěná na východním okraji Nového Dvora. Objekt pochází pravděpodobně z konce 20. let 20. století. Svému účelu slouží vodárna dodnes.

Civilizační hodnoty

Železniční trať č. 125 Lužná u Rakovníka – Kolečovice, tzv. Kolečovka (od roku 2006 bez pravidelné dopravy)

Železniční trať č. 126 Rakovník – Louny – Most (jednokolejná celostátní)

Železniční zastávka Chrástany na železniční trati č. 126

Železniční zastávka Chrástany zastávka na železniční trati č. 125 (Kolečovka)

Cykloturistická trasa č. 8168

Zelená pěší turistická trasa KČT

Základní škola – 1. stupeň (kapacit 20 žáků, dostačující)

Mateřská škola – (kapacit 22 dětí dostačující)

Obecní knihovna

Hasičská zbrojnice sboru dobrovolných hasičů

Hřbitov

Fotbalové hřiště

Dětské hřiště

Veřejně využívaná tělocvična v ZŠ

Obchod se smíšeným zbožím Jednota

Stavebniny

Staročeská stodola s kulturním sálem s kapacitou 70 míst

LUPOFYT s.r.o.

Zemědělská společnost Chrástany

V. K. TOP Chmel

Teslet, s.r.o.

Eurofluid Hydraulik ČR s.r.o.

Vodovod, vodojem o objemu 150 m³

Plynofikace

Chrášťany

Hlavní požadavky na změny v území (nad rámec územního plánu)

Požadavky na změny v území vyplývající z platných ZÚR Středočeského kraje ve znění Aktualizace č. 1 a č. 2

D008: Koridor rychlostní silnice R6: úsek nové Strašecí - hranice kraje
R02: Dálkovod IKL (přípolož/zkapacitnění v koridoru)

Požadavky na změny v území vyplývající z rozpracované Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje (návrh pro SJ)

E36: dvojitě vedení 400 kV Hradec – Řeporyje

Požadavky na změny v území vyplývající ze strategického plánu rozvoje obce

Obec nemá strategický plán

Pozitiva

Negativa

Životní prostředí

Celkově příznivé hodnocení stavu ovzduší
Celkově příznivé hodnocení vodního hospodářství
Celkově příznivé hodnocení odpadového hospodářství
Masiv lesa na západním okraji území obce
Vysoký podíl chmelnic

Nízké zastoupení lokalit se zvýšenou přírodní hodnotou
Intenzivně využívané území (KES 0,3 – 1)

Hospodářský rozvoj

Napojení obce na silniční síť I. třídy – I/6 a na budovanou dálnici D6 a na silnici II. třídy
Technická infrastruktura v obci – vodovod a plynofikace
Přímé napojení na železniční dopravu
Příznivý vývoj počtu pracovních míst v posledních letech
Existence zemědělských areálů zejm. pro zpracování chmele
Téměř nulová nezaměstnanost

Chybějící technická vybavenost – kanalizace s ČOV (v roce 2020 vydáno územní rozhodnutí na ČOV a je zpracovaná dokumentace pro stavební povolení na ČOV)
Existence opuštěných nebo málo využitých ploch (typ brownfield)
Bez významné atraktivity pro cestovní ruch
Nižší ekonomická aktivita obyvatel

Soudržnost společenství obyvatel

Odpovídající občanská vybavenost – mateřská škola, 1. stupeň základní školy, knihovna, sportovní zařízení, obchody, pohostinství
Mírný růst počtu obyvatel
Poměrně příznivá věková struktura obyvatel
Existence architektonických a urbanistických hodnot zástavby, muzejní železnice Kolečovka, archeologická lokalita
Obec vítá jen pomalé tempo bytové výstavby, které nevyvolává žádný masivní a skokový nárůst počtu obyvatel obce

Obec bez lékaře (vyjíždka do Kněževse a Rakovníka)
Poměrně starý domovní fond
Minimum neobydlených bytů

Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území

Životní prostředí

+

Hospodářský rozvoj

-

Soudržnost společenství obyvatel

-

Zařazení obce do kategorie vyváženosti pilířů URÚ

3a

Chrástany

Problémy/závady k řešení v územním plánu

Severní okraj historického jádra sídla Chrástany tvořená z velké části výrobními areály > konflikty s obytnou funkcí, dopravní zátěž centra obce

Železniční zastávka Chrástany umístěná mimo zástavbu obce

Velmi vysoká míra zornění zemědělské části volné krajiny, velké půdní bloky, velmi nízký podíl ekologicky stabilních ploch

Nízká ekologická stabilita volné zemědělsky obhospodařované krajiny (hospodářsky intenzivně využívané území (KES 0,3 – 1))

Všechny vodní toky v zemědělsky obhospodařované části volné krajiny zcela regulované/napřimované, koryta všech toků oraná až na břehovou hranu vodního toku, úplná absence břehových porostů

Zemědělská půda severně od obce ohrožená větrnou erozí

Problematická a nebezpečná křižovatka dvou hlavních ulic ve východní části historického jádra obce

Rozorané některé historické cesty ve volné krajině okolo jádrového sídla (např. cesta ze zástavby Chrástán na jihovýchod)

Absence kanalizace (v roce 2020 vydáno územní rozhodnutí na ČOV a je zpracovaná dokumentace pro stavební povolení na ČOV)

V těchto obytných sídlech nesplněna pěší docházka požární zbrojnice SDH 1 000 m: Nový Dvůr

Úplná absence dětského hřiště v sídlech Nový Dvůr – nesplněna pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Převážná část obytného území sídla Chrástany leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Většina obytného území jádrového sídla Chrástany leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mladší školní děti na území obytného sídla Nový Dvůr – nesplněn standard pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Severní a západní část obytného území jádrového sídla Chrástany leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mládež a dospělé 1 000 m od obytných domů

Absence hřiště pro mládež a dospělé na území obytného sídla Nový Dvůr – nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mládež a dospělé 1 000 m od obytných domů

Sídlo Nový Dvůr leží mimo pěší docházku zastávek VHD

Nesplněn standard dostupnosti veřejné parkové zeleně (přítomnost v každém obytném sídle) – absence veřejné parkové zeleně v obytném sídle Nový Dvůr